

تقدیم به:

ارزشمندترین هدیه های الهی، فرشته های به مهر سرشته ،

پدر و مادرم

و تقدیم به:

همسر و فرزندم که وجود سبزشان بزرگترین سرمایه ی

زندگیم است

با تقدیم صمیمانه ترین سپاس ها:

به استاد عالیقدر، جناب آقای دکتر صلح چی که به اینجانب افتخار داده،

راهنمای این رساله را به عهده داشتند.

و با سپاس فراوان:

از استاد فرهیخته و فرزانه، جناب آقای دکتر سید قاسم زمانی که با درایت عالمانه خویش، همچون برادری دلسوز مرا در انجام و تکمیل این رساله یاری رساندند.

و مراتب امتنان و قدردانیم را به استاد ارجمند جناب آقای دکتر جباری، که قبول زحمت فرموده و داوری این رساله را به عهده داشته اند تقدیم می دارم.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۳	بیان مساله
۶	اهمیت و ضرورت تحقیق
۷	اهداف تحقیق
۷	اهداف فرعی
۷	اهداف کاربردی
۷	سوالات پژوهش
۹	فرضیه های تحقیق
۱۰	سوابق و پیشینه مطالعه
۱۲	روش و نوع تحقیق
۱۲	ابزار گردآوری اطلاعات
۱۲	ساختار تحقیق
۱۴	بخش اول : حق غیر نظامیان در دسترسی به غذا در زمان جنگ
۱۵	فصل اول : حق بر غذا در زمان صلح در حقوق بین الملل
۱۵	گفتار اول : تعریف حق بر غذا در حقوق بین الملل
۱۷	گفتار دوم : ارتباط حق بر غذا و مؤلفه‌ای حق بر رهایی از گرسنگی
۱۸	گفتار سوم : جایگاه حق بر غذا در مقررات حقوق بین الملل
۱۸	مبحث اول : اعلامیه های ناظر بر حق بر غذا
۱۸	بند اول - اعلامیه حقوق بشر سازمان ملل متحد
۲۰	بند دوم - اعلامیه اسلامی حقوق بشر ۱۹۹۰

- بند سوم - بیانیه جلسه بیستم اعلامیه عمومی حقوق بشر سال ۱۹۹۹..... ۲۱
- بند چهارم - بیانیه جلسه بیست و نهم اعلامیه عمومی حقوق بشر سال ۲۰۰۲..... ۲۱
- بند پنجم - اعلامیه رم در مورد امنیت غذای جهانی - سال ۱۹۹۳..... ۲۱
- بند ششم - اعلامیه رم در مورد امنیت غذای جهانی سال ۱۹۹۶..... ۲۲
- بند هفتم - کنفرانس جهانی در مورد حق بر غذا ۱۹۹۶..... ۲۲
- بند هشتم - اعلامیه حقوق بشر در روم در مورد غذای جهانی در سال ۱۹۹۶..... ۲۳
- بند نهم - اعلامیه رفتار با زندانیان ۱۹۵۵..... ۲۴
- مبحث دوم: کنوانسیونهای ناظر بر حق غذا..... ۲۴
- بند اول - منشور ملل متحد ۱۹۴۵..... ۲۴
- بند دوم - میثاق حقوق اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی سال ۱۹۹۶..... ۲۵
- بند سوم - میثاق حقوق مدنی و سیاسی ۱۹۶۶..... ۲۷
- بند چهارم - کنوانسیون حقوق کودک ۱۹۸۹..... ۲۸
- بند پنجم - کنوانسیون رفع تمامی اشکال تبعیض علیه زنان ۱۹۷۹..... ۲۹
- بند ششم - مقاله نامه شماره ۲۹ سازمان بین الملل کار..... ۳۰
- فصل دوم: حق بر غذا در زمان جنگ از منظر حقوق بین الملل**
- گفتار اول - مفهوم افراد غیر نظامی در جنگ..... ۳۲
- گفتار دوم - حق غیر نظامیان در دسترسی به غذا در زمان جنگ..... ۳۶
- گفتار سوم - شناسایی حق غذا در مقررات حقوق بشر دوستانه..... ۳۷

بخش دوم: به قحطی کشاندن غیر نظامیان به عنوان جنایت بین‌المللی.....	۴۵
فصل اول: به قحطی کشاندن غیر نظامیان.....	۴۶
گفتار اول- مفهوم قحطی و شرایط آن	۴۶
گفتار دوم- به قحطی کشاندن	۴۸
گفتار سوم- ارتباط به قحطی کشاندن با محاصره و احاطه کردن	۴۸
گفتار چهارم- مفهوم اشیاء تحت حمایت حقوق بشر دوستانه برای بقای جمعیت غیر نظامی	
مبحث اول: اشیاء ضروری برای بقای غیر نظامیان	۵۱
مبحث دوم: اشیاء حمایت شده در راستای قاعده منع به قحطی کشاندن غیر نظامیان	۵۳
بند اول- غذا	۵۳
بند دوم -آب.....	۵۵
بند سوم- مناطق تولید غذا.....	۵۶
بند چهارم- ذخایر آب نوشیدنی و تأسیسات آبرسانی.....	۵۷
بند پنجم- دارو و خدمات پزشکی و دارویی	۵۹
بند ششم- لباس و سر پناه.....	۶۰
بند هفتم- دیگر اقلام ضروری.....	۶۱
گفتار پنجم- افراد تحت حمایت حقوق بشر دوستانه	۶۱
مبحث اول: مفهوم حمایت.....	۶۴
بند اول- نظامیان یا رزمندگان.....	۶۵
الف- نیروهای منظم.....	۶۶
ب- نیروهای غیر منظم.....	۶۷
بند دوم- غیر نظامیان	۶۹
مبحث دوم: برخی گروه‌های تحت حمایت خاص	۷۰

بند اول- زنان.....	۷۰
بند دوم- کودکان.....	۷۱
بند سوم- خبرنگاران.....	۷۱
بند چهارم- کارکنان پزشکی درمانی.....	۷۲
بند پنجم- آوارگان و پناهندگان.....	۷۳
بند ششم- بازداشت شدگان.....	۷۴
فصل دوم: جرم انگاری به قحطی کشاندن غیر نظامیان در حقوق	
بین الملل.....	۷۵
گفتار اول- ضرورت جرم انگاری یک پدیده مجرمانه.....	۷۵
گفتار دوم- تعریف جنایت جنگی.....	۷۷
گفتار سوم- عناصر و شرایط جرم به قحطی کشاندن غیر نظامیان به عنوان جنایت	
جنگی.....	۷۹
مبحث اول: عنصر مادی.....	۸۰
مبحث دوم: عنصر معنوی یا روانی.....	۸۸
مبحث سوم: عنصر قانونی.....	۹۱
گفتار چهارم- جرم به قحطی کشاندن و ارتباط آن با جنایت ژنوساید.....	۹۹
گفتار پنجم: جرم به قحطی کشاندن و ارتباط آن با جنایت علیه بشریت.....	۱۰۱
نتیجه گیری.....	۱۲۲
منابع و ماخذ.....	۱۲۸

مقدمه:

تاریخ حقوق بین الملل گواه بر آن است که این نوع از پژوهش‌های حقوقی همیشه توجه وافری به پدیده جنگ و صلح داشته است آمار جنگ‌ها در گذشته تا به امروز بیانگر این واقعیت شوم است که بشر از ۳۵۰۰ سال تاریخ مدون خود، فقط ۲۰۵ سال آن را در صلح گذرانده است. بنابراین باید پذیرفت که جنگ علی‌رغم اینکه پدیده‌ای خسارت بار در زندگی بشر بوده است ولی به عنوان واقعیتی غیر قابل انکار، همراه و قرین همیشگی‌اش بوده که حاصل این همراهی نیز وارد شدن ضرر و زیانهای غیر قابل جبران بر او بوده است.

لذا با توجه به این واقعیت که گستره این پدیده خانمان ساز، به وسعت قلمرو زندگی آدمی است، حال می‌توان گفت کمتر قاعده و قانونی جهت ایجاد محدودیت در بروز جنگ و جلوگیری از خسارات در آن وجود دارد و اساساً بشر از نوعی «حقوق اخلاقی» در جنگ‌ها بی‌بهره است.

اگرچه به عقیده بعضی از صاحب نظران صحبت کردن از حقوق غیر نظامیان و حقوق مخاصمات مسلحانه بی‌مورد و بی‌فایده است و رفتار طرف‌های متخاصم تابع هیچ محدودیتی نیست و اندیشه اخلاقی و انسانی کردن جنگ آرزویی محال است، اما گروهی دیگر از صاحب نظران و اندیشمندان حقوق بین الملل اعتقاد دارند که می‌توان چارچوب و قوانینی را برای حمایت از نظامیان و غیر نظامیان در مخاصمات مسلحانه بوجود آورد و دولت‌ها را وادار نمود که از آن تبعیت و پیروی کنند.

تثبیت یک وضعیت صلح آمیز و ایجاد محیط مناسب برای اوضاع سیاسی و اجتماعی و اقتصادی از نظر منطقی و سطح جهانی اصلی اساسی است که دولت‌ها را قادر می‌

سازد که برای تامین غذا و حمايت از اعلاميه رم که صريحاً می گوید: «از غذا نبايد برای وسيله ای برای فشار جنبه های سياسی و اقتصادی استفاده کرد.» و برقراری همکاري بين المللی و استحکام آن براساس منشور ملل متحد برای تامین غذا امری حياتی به نظر می رسد.

هر دولتی بايد اين مقررات را بپذيرد و با توجه به منابع خود و ظرفيت های موجود برای بدست آوردن اهداف در بکارگيري توصيه های کنوانسيون رم اقدام کند. بايد به اين موضوع توجه داشت که نادیده گرفتن گرسنگی و نقض قوانين مربوط به مبارزه و پيشگيري از گرسنگی به معنای نقض حقوق بشر تلقی می شود. امروزه افراد غير نظامی زيادی در جنگ ها و مخاصمات مسلحانه در زمينه دسترسی به غذای کافی و سالم با محدوديت مواجه هستند.

در اين رساله نیز ما قصد داریم تا به موضوع به قحطی کشاندن غير نظاميان در مخاصمات مسلحانه از منظر حقوق بين الملل بپردازيم.

بیان مساله:

از منظر حقوق بین الملل بشر دوستانه حق بهره مندی انسان ها از غذا، آب، بهداشت و خدمات عمومی در همه وضعیت ها، از جمله مواردی هستند که حتی در طول درگیری مسلحانه نیز ساری و جاری هستند. این حقوق مبتنی بر تعهدات و الزاماتی هستند که باید در همه حالت ها مراعات گردیده و برای همه بازیگران بین المللی ایجاد تعهد می نمایند. به قحطی کشاندن غیر نظامیان نمی تواند وسیله جنگی قرار گیرد و مورد استفاده طرفهای متخاصم به عنوان یک سلاح واقع شود. این ممنوعیت هم در مواردی که قحطی و نبود غذا یا دسترسی به مواد غذایی منجر به سلب حیات افراد شود و هم در شرایطی که درد و رنج گرسنگی (شرایط غیر عادی ناشی از عدم تغذیه) بر مردم تحمیل گردد، مصداق پیدا می کند. از نظر تاریخی ارتکاب این اعمال با پیدایش انسان همراه بوده است چرا که در طول تاریخ جنایت و تجاوز، جنگ و خونریزی به عنوان بخشی از واقعیت زندگی انسان همواره در جوامع بشری وجود داشته است. این جنایات و تجاوزات گاه به دلیل تعصبات قومی، نژادی یا مذهبی و گاه به دلیل حس برتری جویی و خود کامگی قدرتهای حاکم صورت می گرفته است. مبنای این ممنوعیت، حقوق بنیادین غیر نظامیان برای ادامه حیات و مصون ماندن از آثار درگیری است. اگر آنها از آب و غذا و بهداشت محروم شوند و حق دسترسی به خدمات عمومی نداشته باشند، چه بسا آنها بسیار بیشتر از رزمندگان هم از جنگ متاثر شوند. آنها که رزمنده نیستند تا با آثار و عواقب جنگ را پذیرا شوند و تحمل نمایند. حقوق بشر دوستانه چون این افراد را به عنوان غیر نظامی، واجد حق شرکت در رزم با دشمن نمی داند، در مقابل حق می دهد که مایحتاج لازم برای زندگی شان هم از گزند دشمن دور بماند. پس، دشمن نمی تواند به عنوان اقدام و با انگیزه نظامی،

اموالی را که برای زندگی و بقای جمعیت غیر نظامی ساکن یک منطقه درگیر لازم و ضروری است، هدف قرار دهد یا مورد تضییق و یا حتی اقدام تلافی جویانه قرار دهد تا در نتیجه آن، طرف مقابل درگیری در معرض فشار واقع شود و مثلاً به منافع نظامی خود در جنگ نرسد. باید غیر نظامیان از آثار حمله و اقدامات نظامی دور بمانند و طرف های درگیر نباید آنها را تحت شمول سیاست های جنگی خود قرار دهند. این موضوع می تواند بخشی از آثار حقوقی اصل تفکیک باشد. چون نمی توان غیر نظامیان را در عملیات رزمی دخیل کرد، پس نمی توان از آنها و اعمال فشار بر آنها، به عنوان مساله ای برای تغییر وضعیت برد و باخت در صحنه نبرد هم استفاده کرد.

علاوه بر این، در پرتو اساسنامه دیوان بین المللی کیفری (اساسنامه رم) که تبلور اصول عرفی حقوقی بین الملل کیفری در تضمین اجرای حقوق بشر دوستانه است، بکارگیری «قحطی دادن» به عنوان روشی جنگی صراحتاً به منزله جنایتی جنگی تلقی گردیده است.

براساس بند ۲ ماده ۸ این معاهده، جنایات جنگی چنین تعریف شده است:

«الف- نقض فاحش کنوانسیون های ۱۲ اوت ۱۹۴۹ ژنو.....»

ب- سایر تخلفات فاحش از قوانین و عرف های قابل اعمال در درگیری مسلحانه بین المللی در چارچوب شناخته شده حقوق بین الملل یعنی هر یک از اقدامات زیر:

۱. هدایت عمدی حملات علیه جمعیت غیر نظامی

۲. هدایت عمدی حملات اهداف غیر نظامی.....»

۲۵. استفاده عمدی از به قحطی کشاندن غیر نظامیان به عنوان روش جنگی از طریق محروم کردن آنها از کالاهای اساسی و ضروری برای بقای شان از جمله ایجاد مانع عمدی فرآوری کمک های امدادی ارائه شده براساس کنوانسیون های ژنو.»

براساس مشروح مذاکرات و اقدامات مقدماتی مربوط به کنفرانس تدوین اساسنامه رم و همچنین مبانی انسانی جرم انگاری اقدامات غیر انسانی ارتكابی در درگیری های مسلحانه و دسته بندی آنها در قالب جنایات جنگی، «منع استفاده جنگی از قحطی دادن غیر نظامیان» قاعده ای عرفی و عام حقوق بشر دوستانه به نظر می رسد که فارغ از چارچوب دیوان بین المللی کیفری و اعضای آن هم قابل استناد است.

اهمیت و ضرورت تحقیق:

اهمیت و ضرورت این پژوهش از آنجا ناشی می شود که با بررسیهای بعمل آمده مشخص گردید که تاکنون تحقیقی پیرامون به قحطی کشاندن غیر نظامیان در مخاصمات مسلحانه و از منظر حقوق بین المللی انجام نشده است و لذا شاید بتوان پژوهش حاضر را در نوع خود از جمله نخستین پژوهشها در این زمینه به شمار آورد.

از سویی دیگر ضرورت این پژوهش بدان دلیل است که یافته ها و نتایج آن می تواند مورد استفاده محققان و پژوهشگرانی قرار گیرد که تمایل دارند پیرامون موضوع به تحقیق و پژوهش بپردازند و لذا یافته های این پژوهش می تواند زمینه و بستر مناسبی را برای انجام این گونه پژوهشها فراهم آورد.

علاوه بر این موضوع گرسنگی و به قحطی کشاندن غیر نظامیان، به عنوان یک مساله و شکل اساسی در حقوق بین الملل مطرح است و در مواردی این حقوق متاسفانه از سوی کشورهای درگیر مخاصمات مسلحانه نقض گردیده و نادیده گرفته می شود. لذا انجام هر پژوهشی که بتواند با ارایه پیشنهادات نتایج کاربردی حساسیت جهان و مردم را در قبال این موضوع افزایش دهد، امری ضروری و مهم تلقی می گردد.

همچنین در زمینه گرسنگی و به قحطی کشاندن غیر نظامیان بدلیل پژوهشها و تحقیقات اندک، به نوعی با خلا و کمبود مطالب، منابع و کتب و مقالات مرتبط می باشیم، لذا انجام این پژوهش می تواند تا حدودی این فقر تئوریک و نظری مطالب را برطرف و مرتفع سازد.

اهداف تحقیق:

هدف کلی این تحقیق تعیین و شناسایی به قحطی کشاندن غیر نظامیان از منظر حقوق بین الملل می باشد.

اهداف فرعی:

تحقیق حاضر اهداف دیگری را نیز دنبال می نماید که عبارتند از:

۱. تعیین و تبیین عناصری که جرم به قحطی کشاندن افراد غیر نظامی در زمان مخاصمات مسلحانه بر آن مبتنی است.
۲. تعیین و تبیین مصادیق جنایت به قحطی کشاندن غیر نظامیان و ارتباط آن با جنایاتی همچون جنایات جنگی، جنایات علیه بشریت و ژنو ساید.
۳. تبیین و مطالعه کنوانسیون ها و اعلامیه های حقوق بشر مرتبط با حق بر غذا به عنوان مبنای ممنوعیت به قحطی کشیدن غیر نظامیان.

اهداف کاربردی:

نتایج و یافته های این تحقیق می تواند برای قضات، وکلا، اساتید و دانشجویان رشته های حقوق بین الملل و روابط بین الملل مفید و سودمند قرار گیرد. همچنین یافته های پژوهش می تواند مورد استفاده سازمانهای بین المللی که در حیطه فعالیت های بشر دوستانه خدمت می کنند نظیر سازمان یونسف، سازمان فائو، سازمان بهداشت جهانی، دیوان بین المللی لاهه و سازمان ملل متحد و نیز پژوهشکده ها و پژوهشگاه هایی که زمینه فعالیت آنها به موضوع تحقیق مرتبط است، قرار گیرد.

سوالات پژوهش:

سوال اصلی که در این رساله مطرح است این است که مبنای ممنوعیت به قحطی کشاندن افراد غیر نظامی در حقوق مخاصمات مسلحانه چیست؟

سوالات دیگری که در این پژوهش مطرح می گردد عبارتست از اینکه:

۲. جرم به قحطی کشاندن افراد غیر نظامی در زمان مخاصمات مسلحانه مبتنی بر چه

عناصری است؟

۳. مصادیق جنایت به قحطی کشاندن غیر نظامیان و ارتباط آن با جنایاتی همچون

جنایات جنگی، جنایات علیه بشریت و ژنوساید چیست؟

فرضیه های تحقیق:

فرضیه اصلی که در این پژوهش مطرح است، این است که محدود شدن حق نیروهای متخاصم به اقدام علیه اهداف نظامی (اصل تفکیک) و حق بنیادین افراد انسانی به دسترسی به مایحتاج اولیه زندگی مبنای ممنوعیت به قحطی کشاندن افراد غیر نظامی در حقوق مخاصمات مسلحانه است.

سایر فرضیه های این پژوهش عبارتند از:

۱. اقدام عاملانه به منظور محروم کردن غیر نظامیان از کالای اساسی و ضروری برای بقای ایشان به عنوان عنصر مادی و اثبات علم مرتکب نسبت به وجود یک حمله گسترده یا سازمان یافته نسبت به جمعیت غیر نظامی به عنوان عنصر معنوی جرم به قحطی کشاندن افراد غیر نظامی است.

۲. براساس ماده ۷ اساسنامه دیوان بین المللی کیفری جنایات علیه بشریت عبارتند از: قتل، نابود سازی و... و اعمال غیر انسانی مشابه که با توجه به شق دوم این ماده که نابود سازی مشابه به عنوان جنایت علیه بشریت اعلام می کند و نظر به اینکه به قحطی کشاندن غیر نظامیان نوعی رفتار نابود سازی است، در نتیجه می توان به قحطی کشاندن غیر نظامیان را نوعی جنایت علیه بشریت تلقی نمود و طبق ماده ۶ اساسنامه دیوان بین المللی کیفری مصادیق جرم ژنوساید عبارتند از:

کشتن اعضای یک گروه ملی، قوی، نژادی یا مذهبی، تحمیل عمدی شرایط زیستی نامناسب بر گروه که منتهی به زوال جزیی یا کلی آن شود بنابراین به قحطی کشاندن در صورتی که منجر به ایراد صدمه شدید به آنها شده یا موجب از بین رفتن و زوال جزیی یا کلی آنها شود، می تواند از مصادیق جنایت ژنو ساید باشد

سوابق و پیشینه مطالعه:

- علی جان حاجی آقا زاده (۱۳۷۸) در پژوهش به بررسی حمایت از افراد غیر نظامی در مخاصمات مسلحانه بین المللی پرداخته است.
در این رساله تحصیلی نگارنده ضمن بررسی سیر تاریخی حمایت از افراد غیر نظامی به بررسی اعلامیه های سن پترزبورگ اعلامیه بروکسل و کنوانسیون ۱۹۰۷ لاهه پرداخته است.
در قسمت دوم این پژوهش لزوم حمایت از افراد غیر نظامی در عهد نامه چهارم ژنو (۱۹۴۹) و نیز حمایت از افراد غیر نظامی در هنگام اشغال اشاره شده است.
علاوه بر این تامین احتیاجات ضروری ساکنین سرزمین اشغالی نظیر تامین غذا و کمک های بشر دوستانه و نیز حق بر غذا برای کودکان، زنان و سالمندان مورد بحث قرار گرفته است.
همچنین در قسمت چهارم این رساله، نظارت بر اجرا و ضمانت اجرای کنوانسیون چهارم ژنو و پروکل الحاقی ۱۹۷۷ مطرح شده است.
- عبدالکریم نصیری (۱۳۷۶) در پژوهش به بررسی حقوق انسانی در مناقشات نظامی پرداخته است. در این رساله، نویسنده ضمن ارائه تعاریف جنگ، ماهیت جنگ و قانونمندی جنگ به بررسی آثار جنگ بر نظامیان و غیر نظامیان پرداخته است. در این فصل اساسنامه واد نظامی بین المللی (منشور نورنبرگ)، کنوانسیون ژنو ۱۹۴۹، پروتکل الحاقی ۱۹۷۷، کنوانسیون سلاحها ۱۹۸۰ و نظایر آن مورد بررسی قرار گرفته است.

علاوه بر این در رساله مورد نظر حقوق بشر دوستانه در اسلام و تاکید آن بر لزوم حمایت های مادی و معنوی از حقوق بشر بویژه در مخاصمات مسلحانه بحث شده است.

علاوه بر این نظارت بر اجرای قراردادهای ژنو و پروتکل های الحاقی، اقدامات کمیته صلیب سرخ بین المللی و سرویس مشورتی صلیب سرخ بر حقوق بشر دوستانه بین المللی.

• عیسی احمدی آبادی در پژوهشی در سال ۱۳۸۶ به منظور دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته حقوق بین الملل به بررسی حمایت از افراد و اموال غیر نظامی در مخاصمات مسلحانه پرداخته است.

در فصل نخست این رساله حمایت از افراد غیر نظامی در مخاصمات مسلحانه و لزوم حمایت عام از افراد غیر نظامی در حقوق بشر دوستانه بین المللی و حقوق بشر دوستانه اسلامی مورد بحث قرار گرفته است.

علاوه بر این محدودیت های نظامی جهت حمایت از افراد غیر نظامی در حقوق و محدودیت ها در کاربرد روش های جنگی مورد اشاره قرار گرفته است. وجه تمایز موضوع این پایان نامه با تحقیقاتی که در این زمینه انجام پذیرفته اند آن است که هیچ یک به صورت مستقل به موضوع این پایان نامه نپرداخته اند و صرفاً حواشی آن را مورد بررسی قرار داده اند.

روش و نوع تحقیق:

تحقیق حاضر از نوع تحقیقات توصیفی-تحلیلی است. چرا که محقق قصد دارد ضمن توصیف مساله به قحطی کشاندن غیر نظامیان در مخاصمات مسلحانه به تحلیل چرایی و چگونگی این موضوع بپردازد.

همچنین تحقیق حاضر را می توان از نوع تحقیقات کاربردی به شمار آورد. چرا که یافته ها و نتایج این پژوهش می تواند مورد استفاده سازمان های بین المللی و ملی ناظر بر حق غذا قرار گیرد.

ابزار گردآوری اطلاعات:

به منظور گردآوری و جمع آوری اطلاعات در این پژوهش ضمن مطالعه کتب حقوق بین الملل، رویه های قضایی، طرحهای تحقیقاتی، استفاده از سایت های اینترنتی و مقالات خارجی، سعی گردیده است تا از طریق یک مطالعه کتابخانه ای و به روش فیش برداری به مطالعه اسناد و مدارکی که در ارتباط با موضوع است پرداخته شود.

ساختار تحقیق:

هدف ما در این پایان نامه معرفی جنایت به قحطی کشاندن غیر نظامیان به عنوان یک جنایت بین المللی است بنابراین در راستای تحقق این هدف در این پایان نامه به مسائلی که ذیلاً اشاره می شود می پردازیم.

در بخش اول به حق غیر نظامیان در دسترسی به غذا در زمان جنگ می پردازیم. این قسمت از دو فصل مجزا تشکیل شده که فصل اول، حق بر غذا در حقوق بین الملل و جایگاه آن در مقررات حقوق بین الملل مورد بحث قرار می گیرد.

در فصل دوم بخش اول حق بر غذا در زمان جنگ و مفهوم غیر نظامیان و شناسایی حق بر غذا در مقررات حقوق بشر دوستانه مورد بررسی موشکافانه قرار داده شده است.

بخش دوم با عنوان به قحطی کشاندن غیر نظامیان به عنوان جنایت بین المللی نیز از دو فصل تشکیل شده در فصل اول، تعریف قحطی، قحطی کشاندن و قلمرو آن از نظر اشیاء و گروه‌های تحت حمایت و حقوق مورد حمایت آنها مورد تحلیل قرار گرفته است.

در فصل دوم از بخش دوم به جرم انگاری «به قحطی کشاندن غیر نظامیان» و ارتباط آن با دیگر جرایم بین المللی همچون جنایات جنگی، جنایت ژنوساید و جنایت علیه بشریت می پردازیم.

ازعان می دارم که این مباحث نمی تواند مدعی جامعیت باشد اما مطالب و مباحث نگاشته شده، عمدتاً مباحثی هستند که بررسی آنها برای درک مفهوم ممنوعیت به قحطی کشاندن غیر نظامیان در اسناد و معاهدات بین المللی ضروری و لازم است.

بخش اول:

**حق غیر نظامیان در دسترسی به غذا در
جنگ**